Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй орган

1940 оной МАЙН 20 понедельник № 114 (3115)

Сэн 10 мүнгэ.

„НҮХЭД ҺУРГАГШАД! Таанар хадаа эрдэмтэй, золтой ба, Ленин-Сталинай агуу ехэ хэрэгтэ эсэстээ хүртэр преданнэ хүнүүдые, манай социалистическэ эхэ ороной эдир граждануудые хүмүүжүүлхэ харюусалгата ба хүндэтэ хүдэлмэре эрээ, партиин ба правительствын дээдэ найдалгые хүсэд харюулха байһандатнай ВКП(б)-эйн Обком ба БМАССР-эй СНК этигэнэ“.

(Бүхы һургагшад, һурагшад ба түрэлхидтэ, ВКП(б)-эй Обкомой ба БМАССР-эй Совнаркомой хандалгаһаа).

КОЛХОЗНО ШУБУУНАЖАЛЫЕ БҮХЫ ХЭМЖЭЭГЭЭР ХҮГЖӨӨХЭ

Колхозно шубуунажал болбол манай социалистическэ хүдөө ажахын шухала һалбаринуудай нэгэн мүн. Тэрэниие бүхыхэмжээгээр хүгжөөлгэ хадаа оло ниитэ ажалшадай хэрэглэлые, эдеэ хоолой үндэр шанарта продуктнуудай түйлай элбэг бололгые хангахаһаа гадна, колхозуудай ба колхозникуудай олзые улам ехэдхэнэ. Шубуунажал болбол хүдэлмэриин хүсые багаар хэрэглэдэг ба ажалань хүнгэн юм. Шубуунай фермын хүдэлмэриие үбгэд ба хүгшэд амжалтатайгаар эрхилэн, тэдэниие эдеэлүүлээд, харууһалаад байжа шадаха. Шубуунажал тон ашаг ехэтэй байһыень манай республикын олон колхозууд хэрэг дээрээ тодоруулаа.

Тарбагатайн ба Иволгын аймагуудай колхозууд шубуунажалые үргэнөөр эрхилнэ. Иволгын аймагай „Осоавиахим“ колхоз болбол үнгэрэгшэ жэлдэ шубуунажалһаан 66 мянган түхэриг олзо оруулаа. Тарбагатайн аймагай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой, 729 тахяатай фермэнь 1939 он соо 43 мянган түхэриг олзо колхоздоо үгөө һэн. Иимэ жэшээнүүд республикэ дотор олон. Мүнөө Тарбагатайн аймагай бүхы колхозууд болбол түрүү колхозуудай опыдые үргэнөөр хэрэглэн, бултадаа шубуунажалай фермэтэй болохын эхи һуури табиба: энээнһээ урда тээ, аймаг соогоо 8 фермэтэй байһанаа, мүнөө үшөө 8-ые шэнээр эмхидхэхын зорилгоор, тахяагай дальбарайнуудые худалдан абахын тула Улан-Удэдэхи район хоорондын инкубаторна станцитай договор баталаад байна. Шубуунажалай фермэнүүдые эмхидхэлгээр Тарбагатайн аймагай колхозууд бага бэшын хүдэлмэри хэһэниинь элитэ.

Колхоз бүхэндэ шубуунай ферма эмхидхэхын тула „тахяа, галуу, нугаһа, индейкэнүүдые колхозникуудһаа худалдан абажа, шубуунажалай фермэнүүдые бүридүүлгы дары эхилхыень колхозуудай правленинүүдтэ дурадхаха“ гэжэ, ВКП(б)-эйн Обком болбол 1939 оной октябрь һарада гаргаһан тогтоол соогоо заагаа һэн. Энээнэй үндэһэ һуури дээрэ, аймагай газартаряалангай таһагууд хадаа шубуунай ферма эмхидхэлгын планиие колхоз бүхэндэ зорюулан зохёоһон болобошье, тэрэнэйгээ дүүргэлтэдэ контроль хэээгүй ба шубуунай ферма эмхидхэлгэдэнь колхозуудта тодорхой туһаламжа үгөөгүй байна. Мүнөө, манай республикын олонхи колхозууд шубуунажалай фермэтэй үшөө болоодүй ба шубуу үсхэбэрилгын Улан-Удын инкубаторна станциһаа дальбарайнуудые абахын тула договор батална арсаһан (Заиграйн аймагай „Арбижал“, Иволгын аймагай „Свободный труд“) колхозууд бии. Энэ ушар юу харуулнаб гэхэдэ, эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол шубуунажалай тон ашагтай байһые ойлгоогүй ба ВКП(б)-эйн ЦК-гэй Мартын пленумэй шиидхэбэринүүдтэй мүнөө хүртэр танилсаадүй байһыень харуулна.

Тэрэшэлэн, зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө шубуунажалые хэрэгсээхэгүй ба тэрэниие «жэжэхэн юумэндэ» тоолохо тенденцинүүд үзэгдэнэ. Кабанскын аймагай колхозуудай фермэнүүдтэнь шубуудай тоо толгойн 31 проц. шахуу хоролто болобо. Тус аймагай, Хизаарай Соведүүдэй I съездын нэрэмжэтэ колхоздо тахяануудайнь 70 процент шахуу хороо; Лазогой нэрэмжэтэ колхоздо тахяануудань харсагада, һолонго, нохой г. м. амитадта олоороо барюулаа. «Тоһондо шараһан үндэгые ехэ дуртайгаар, амтархажа эдидэг болобошье, тахяануудые үсхэбэрилгын хэрэгые сэгнэдэггүй хүтэлбэрилэгшэд...» тушаанютагай партийна ба советскэ организацинууд анхаралаа хандуулан, шубуунажалые хүгжөөхэ тухайда ВКП(б)-эйн Обкомой тогтоолой дүүргэлтые хангаха уялгатай.

„Хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлгын ба худалдан абалгын политикада хубилалтанууд тухай“ ВКП(б)-эйн ЦК-гэй Мартын пленумэй тогтоолой үндэһөөр, колхозууд ба колхозникууд болбол 1941 онһоо эхилэн, таряалангай, сабшалангай, бэлшээриин газарнуудай хэмжээһээ хараалан олдоһоной ёһоор, гүрэндэ үндэгэ тушаадаг болохо байна. Энэ закон хадаа колхозно ажахын нэгэн шухала һалбариие—шубуунажалые бүри хүсэтэйгөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ улам ехэ эршэ олгоно.

Колхоз бүхэндэ шубуунажалай фермые эмхидхэхэ бүхы аргабайдалнууд бүрин бии. Шубуу үсхэбэрилгын, Улан-Удэдэхи инкубаторна станци болбол мүнөө жэлдэ „лекгорн“ үүлтэрэй 84 мянган дальбарайнуудые гаргаха плантай. 84 мянган дальбарайнуудһаа хэды шэнэ фермэнүүдые эмхидхэжэ болохоб! Энээнһээ гадна, Кяхтын аймагта нэгэ инкубаторна станци шэнээр эмхидхэгдэжэ, һаеын үдэрнүүдтэ ашаглалгада үгтэхэнь. Эдэ инкубаторна станцинууд планаа хүсэд дүүргээд байгаа һаа, зуугаад фермэнүүдые шэнээр бии болголгые хангаха. Шубуу үсхэбэрилгын инкубаторна станцинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй зорилгонь — планаа үлүүлэн дүүргэжэ, колхозно шубуунажалые хүгжөөлгэдэ туһалалсалга болоно.

Үһа-нуурнуудаар элбэг манай республикын условидо үһанай шубуунуудые үсхэбэрилгэ угаа ехэ удхашанартай. Зүгөөр, манай инкубаторна станцинууд хадаа үһанай шубуунай үндэгые дальбарай болголгодо зохилдуулан тааруулагдаадүй.

БМАССР-эй Наркомзем болбол мүнөө байгаа инкубаторна станцинуудые улам үргэдхэхын ба нарижуулхын тула шиидхэхы хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Колхоз бүхэндэ шубуунажалай ферма эмхидхэхэдээ, колхозникуудһаа тахяануудые, нугаһануудые, галуунуудые худалдан абалгые гол болгохо ёһотой. Нютагуудахи Соведүүд ба партийна организацинууд болбол энэ хэрэгые толгойлхо ба колхозник бүхэнэй оюун мэдэрэлдэнь, ВКП(б) эйн ЦК-гэй Мартын пленумэй тогтоолой удхашанарыень, шубуунажалай ашаг олзотой байһыень ойлгуулан, колхоздо общественнэ шубуунажалай хүсэтэ хүгжэлтые хангаха уялгатай.

Ново-Тагильска металлургическа завод

Социалистическэ индустриин предприятинуудай стройдо Ново-Тагильска металлургическа завод оробо.

Завод хадаа тон түрүү техникээр зэбсэглэгдэһэн, Союзай хара металлургиин томо предприятинуудай нэгэн мүн. Ново-Тагильска металлургическа завод болбол хажуудань баригдажа байгаа коксохимическэ заводые ба ехэ электроцентралиие хангаха байна. Тэрээнэй серьевой база хадаа Тагило-Кушвинскадахи түмэрэй рудагай баян уурхай болоно.

Энэ жэлдэ хоёр домнануд, гурбан мартенанууд, нэгэ коксово батарей ба 25 мянган киловатт хүсэтэй нэгэ агрегат ТЭЦ ашаглалгада оруулагдаха ёһотой.

Мүнөө барилга дээрэ һүүлэй хүдэлмэри түлэг ябажа байна. Май соо түрүүшын шэрэм үгтэхэ ёһотой. Ойрын үдэрнүүдтэ хоёрдохи доменно печь баригдаха ба түрүүшын мартенанууд ашаглалгада орохонь.

Ново-Тагильска металлургическа завод болбол, бүхы барилгынгаа дүүрээд байхада, өөрынгөө үйлэдбэриин хүсөөр магнитогорско ба кузнецкэ гигантнуудһаа дутахагүй байна.

(ТАСС).

Финскэ сагаангвардейцинэтэй тэмэсэлэй фронт дээрэ командованиин боевой даабаринуудые жэшээтэ һайнаар дүүргэһэнэй ба тэрэ зуураа шэн габьяа ба баатаршалга гаргаһанайнь түлөө младша командир Михаил Васильевич Чистяковто Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгогдоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Советскэ Союзай Герой М. В. Чистяков.

(ТАСС-ын фото-клише).

ТАРИЛГЫН ТЕМПЫЕ ЭРИД ХУРДАДХАЯ!

Кабанск, майн 16. (Телефоноор абтаба). Манай аймагай колхозууд болбол энэ жэлэй тарилгые үнгэрэгшэ жэлнүүдэйхиһээ нилээд эртэ эхилһэншье һаа, тэрээниие эмхигүйгөөр ябуулжа байна. Майн 15-да хабарай тарилгын план аймаг дотор мишл 66,6 процент дүүргэгдээ. Кабанскын сельсоведэй, Кировэй нэрэмжэтэ ба Темлюйскэ сельсоведэй колхозуудта тарилга ехээр удааруулагдана. Кировэй нэрэмжэтэ колхоз хадаа шухала условинуудаар хангагданхай байбашье, ажалаа зүбөөр эмхидхээгүй, хүдэлмэришэнэйгөө хүсые ажахын участогуудта хубаарилан табяагүй. Темлюйскэ сельсоведэй колхозууд майн нэгэдэхи декадада тарилга хээгүй шахуу байна. Мүнөө болоходо, тэдэ колхозууд хадаа „газар тон ехээр нороо, плугаар хахалхада морин шабардана“ гэжэ шалтаг барина. Мүн, „Кабанскын аймагай условидо овесые эртэ тарижа болохогүй юм“ гэһэн тенденци эндэ гарана. Эдэ бүгэдэ тон буруу.

Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхоздо агротехникые хазагайруулха—үрэһые хороор угаангүй тариха фактнууд үзэгдэнэ.

Аймагай организацинууд ба колхозууд болбол тарилгые болзор соонь дүүргэлгэдэ олониитэ колхозникуудые элсүүлээгүй ушарһаань, һүүлэй табанхоногто тарилгын темп һулараа (урда табанхоногойхиһоо 10,6 процент бага байна).

Ороoһото культурануудай тарилгын оройтоһонһоо ба ажалай зүб эмхидхэлэй хангагдаагүйн шалтагаанһаа картофелиин, овощной культурануудай тарилга, пар хахалалга хойшо татагдана. Майн 15-да, оройдоо хоёр гектар овощной культура таригдаа. 300 гектар оловжэлэй ногоон таригдаха ёһотой аад, мүнөө нэгэшье гектар тарнгдаадүй.

Аймагай оловхи колхозууд ба сельсоведүүд болбол социалистическэ соревнованида оролсожо абаһан уялгануудаа дүүргэнэгүй, тэрэнэйгээ дүнгүүдые гарганагүй. Кировэй ба Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозуудай колхозникууд хоорондын социалистическэ договор баталагдаһаар нэгэшье дахин шалгагдаагүй байна.

Иимэ байдалые саашадань үргэлжэлүүлжэ ябашье болохогүй. Тарилгаар хожомдожо ябаһан колхозууд болбол түрүүшүүлэй жэшээгээр хүдэлмэрилхэ, дутуунуудаа дары усадхаха ёһотой.

Тарилгаа дүүргэхээ байһан колхозууд манай аймагта олон. ВКП(б)-эйн айкомой ба Аймсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан Тугые эзэлжэ ябаһан, Турунтаевска сельсоведэй (түрүүлэгшэнь нүх. Кочетов) колхозууд болбол тарилгынгаа планиие 82 проц. дүүргээ. Мүн, Красноярска (түрүүлэгшэнь нүх. Конев), Брянска (түрүүлэгшэнь—БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат нүх. Кокин) сельсоведүүд тарилгые һаяар дүүргэхэнь.

Түрүүшүүлэй опыдые бүгэдэ колхозникуудай шадабари болгон, аргабайдалнуудаа бүрин хэрэглэжэ, тарилгын темпые эрид хурдадхаха—колхоз, сельсовет, МТС бүхэнэй шухалын шухала зорилго мүн.

Лисицкий.

БАРИЛГЫН БРИГАДА—ХҮДЭЛМЭРИДӨӨ

Баргажан. Дэрээнэй сомоной, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозникууд болбол колхозно центрээ хүсэд культурна болбосон болгохын тула бага бэшэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлээ. Колхозойнь түбхиинэһэн центртэ клуб, амбулатори ба бусад культурно-гэгээрэлэй шэнэ барилганууд байгуулагдаба.

Мүнөө телятник баригдажа байна. Энэ жэлэй торшо дотор 20 колхозникуудта шэнэ гэрнүүд баригдаха. Тус колхоздо барилгын тусхай бригада эмхидхэгдэнхэй. Бригадирынь — стахановец нүхэр Довдог Цырендоржиев.

Мүнөө барилгын хүдэлмэри түлэг ябуулагдажа байна.

Р. Баторов.

Трактор бүхэнэй бүтөөсые дээшэлүүлгэ—мүнөөдэрэй шухала зорилго

БМАССР-эй Наркомземэй ба Зүүн зүгэй МТС-үүдэй Союзай Обкомой дамжуулгын Улаан Тугые, МТС-үүд хоорондын соревнованида илаһан түрүү МТС-тэ барюулха тухай асуудалаар республиканска жюрин ээлжээтэ заседани һаяхан болобо. Республикын тракторна парк болбол хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилһөөр байна гэжэ жюри тэмдэглэбэ. Хабарай тракторна хүдэлмэринүүдэй планай гурбанай нэгэ хубиншье дүүргэгдээгүй. 15 хүсэтэй трактор бүхэнөөр оройдоо 60 гаран гектар хахалагдаад байна. Илангаяа, Куйтунска (директорынь нүх. Тимофеев, ахалагша механик нүх. Кудрявцев, рабочкомой түрүүлэгшэ нүх. Будаев), Чесанын (директорынь нүх. Нимаев, ахалагша механик нүх. Сигников, рабочкомой түрүүлэгшэ нүх. Попусуров) МТС-үүд поле дээрээ эмхигүйгөөр ба бүтөөсэ багатайгаар ажаллана. Эдэ МТС-үүдэй нэгэ трактор бүхэниинь 20-оод гектар хүрэхэгүй газар хахалаа. Хабарай полевой хүдэлмэринүүдэй эхилхэһээ хойшо, дурсагдагша МТС-эй тракторнстнууд максимовтанай нэгэ үдэрэйншье бүтөөсые түйлаагүй байна. Мүн, Закаменай, Баргажанай ба Итанциин МТС-үүд иимэрхүү байдалтай. Тус МТС-үүдэй дэргэдэхи профсоюзна эхин организацинууд хадаа тарилгын темпые эрид хурдадхаха, тракторнуудай бүтөөсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ хүдэлмэрилэгшэд-трактористнуудые элсүүлхын тула тодорхой хэмжээнүүдые үшөө баадүй. Эндэ, массово-политическэ хүдэлмэри һулаар дэлгэрүүлэгдэнхэй. Тарилгын түрүүшүүлэй ажалай опыт ба методые колхозникуудай, бүгэдэ трактористнуудай шадабари болгожо шадаагүй, тэрэшэлэн социалистическэ соревнованиие үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлээгүй байхаһаа гадна, трактористнуудай хоорондо хэзээ-нэгэтэ баталагдаһан договорнуудые саг соонь шалгажа, тэдэнэй результадуудые соносхоогүй байна.

Зүгөөр, манай республика дотор хабарай тракторна хүдэлмэринүүдые жэшээтээр үнгэргэжэ байһан түрүү МТС-үүд олон. Селенгын (директорынь нүх. Гармаев, ахалагша механик нүх. Найданов, рабочкомой түрүүлэгшэ нүх. Собенников), Тунхэнэй (директорынь нүх. Воронцов, ахалагша механик нүх. Рогудеев, рабочкомой түрүүлэгшэ нүх. Донской), Ехэ-Кудариин (директорынь нүх. Воробьев, ахалагша механик нүх. Попов, рабочкомой түрүүлэгшэ нүх. Жарников), ордено Хонхолойн, Окино-Ключиин, Гашайн, Тарбагатайн, Хориин МТС-үүд болбол Бүхэсоюзна Партийна Конференциин нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованида активнаар оролсон, хабарай тракторна хүдэлмэринүүдэй планиие үни дүүргээ. Эдэ МТС-үүдэй партийна ба партийнабэшэ большевигүүд, трактористнууд ба колхозникууд болбол баян ургаса хуряахын түлөө, тарилгые агротехникын ёһоор үнгэргөөд, овощые һайнаар тарихын, парые түргөөр хахалхын түлөө тэмэсэнэд. Эдэ МТС-үүд болбол бүхы бригадануудайгаа эмхитэйгээр ба бүтөөсэтэйгөөр ажаллалгые хангана. Дурсагдагша түрүү МТС-үүдэй 15 хүсэтэй условно трактор бүхэниинь 100 гаран гектар газар хахалаад байна. Хэрбээ, бусад МТС-үүдэй бүхы бригаданууд ба трактористнууд хадаа эдэ түрүүшүүлэй жэшээгээр ба тэдэнэй опыдые хэрэглэн ажаллаа һаавь, тракторна паркын хүдэлмэри нилээд һайн байха һэн. Республикын бүхы МТС-эй условинуудань тон адали. Имагта лэ тракторнуудые бүтөөсэтэйгөөр, ашагтайгаар хэрэглэлгэ бүхы трактористнуудһаа, бүхы тракторна бригадирнуудһаа эригдэнэ. Эдэ зорилгонуудые хүндэтэйгөөр бэелүүлгэ—XIV Областной партийна конференциин эрилтые бэелүүлгэ мүн! Тиимэһээ, колхоз, МТС, тэдэнэй дэргэдэхи партийна эхин организацинуудай мүнөөдэрэй зорилгонь хадаа—трактор бүхэнэй бүтөөсые эрид дээшэлүүлгэдэ байна.

Республиканска жюрин заседани хадаа дээрэ дурсагдаһан фактнуудһаа хараа абажа тогтообо:

«1. БМАССР-эй Наркомземэй ба Зүүн зүгэй МТС-үүдэй дамжуулгын Улаан Тугые Селенгын МТС-тэ үлээхэ. Тиихэтэй хамта, тракторнуудайгаа бүтөөсые улам дээшэлүүлхыень Селегын МТС-эй хүтэлбэрилэгшэдтэ уридшалан һануулха.

2. Дамжуулгын Улаан Тугые абалгада Тунхэнэй ба Ехэ-Кудариин МТС-үүдые тоолохо“.

Колхозой олзонь бүри ехэ болохо

Хори. (Телефоноор абтаба). Удын сомоной, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз болбол аймаг доторoo томо колхозуудай нэгэн болоно. Тус колхоз болбол мүнөө 4000 шахуу хонитой юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ 61 центнер нооһо хайшалжа абаһан аад, тэрээнһээ 36 центнерые гүрэндэ тушааһан байна. Үлэгшэ 25 центнерээ гүрэндэ худалдаһан байгаа.

Теэд, мүнөө жэлдэ шэнэ законой ёһоор, оройдоо 22 центнер нооһо тушааха болоно. Тэрэ даабариие дүүргээд байхадаа, үшөө 40 гаран центнер нооһоо өөрынгөө үзэмжээр хэрэглэхэ эрхэтэй. Хэрбээ, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ нооһонһоо 28 мянган түхэриг олзо абаһан байгаа һаа, мүнөө жэлдэ бүри ехэ олзо абаха байна.

Гомбожапов.

САБШАЛАНГАА БОРНОЙЛБО

Зэдын аймагай, Буденнын нэрэмжэтэ колхозой герасимовска звеногой 8 членүүд (звеноводонь нүх. П. Григорьев) болбол адуу малаа һайхан үбһөөр хүсэд хангахын түлөө эршэмтэйгээр тэмэсэнэ. Тус звено хадаа май һараһаа хойшо сабшалан дээрээ 800 тэргэ наг шэбхэ тараагаа, 20 гектарые 2 дахин борнойлоо, шэнэ һубагуудые малтаад, уһалалгые ябуулжа ба сабшалангай шулуу богуудые сэбэрлэжэ байна.

Г. Ж.

Шубуунажалай ферма эмхидхэбэ

Зэдын аймагай, Дээдэ Торнин сомоной, «Улаан Номто» колхоз болбол ВКП(б)-эйн Центральна Комитедэй историческа тогтоолнуудые угаа ехэ баяраар угтажа, 83 тахяатай шубуунажалай ферма эмхидхэгдэбэ. Тус ферма болбол ерэхэ жэлдэ 300 тахяатай болохоор хараална.

Г. Жербаев

Баруун Европодохи дайн

ГЕРМАНСКА СЭРЭГҮҮД БРЮССЕЛЬДЭ ОРОБО

Берлин, майн 17. (ТАСС). Германска армиин верховно командовани мэдээсэнэ: „Увелаhаа урдуур, англо-французска позицие мүнөөдэр үдэшэлэн сүмэ сохиhонойгоо hүүлээр, германска сэрэгүүд Брюссельдэ оробо“.

БЕЛЬГИЙСКЭ КОММЮНИКЕ

Париж, майн 17. (ТАСС). Майн 16-най үдэрэй бельгийскэ мэдээсэл соо хэлэгдэнэ: „Антверпенhээ хойгуурхи ба зүүн хойгуурхи райондо, германска патрульна отрядууд манай позицинуудта хүрэбэ. Германска пехотно частьнуудай хэдэн атаканууд амжалтагүй дүүрээ. Центральна Бельгидэ, союзнигуудай эзэлhэн райондо шанга байлдаанууд болоо“.

Бельгийскэ правительство Брюссельhээ тэрьелбэ

Париж, майн 17. (ТАСС). Бельгийскэ правительство болбол үсэгэлдэр үдэрhөө хойшо Остендедэ (Бельги) байна гэжэ Гавас агентство мэдээсэнэ.

Германска сэрэгүүд Антверпены эзэлбэ

Берлин, 18. (ТАСС). Германска сэрэгүүд болбол Антверпенэй бүхэжүүлгын линиие сүмэ сохижо, городые эзэлбэ гэжэ зааhан, германска армиин верховно командованиин мэдээсэлые германска информационно бюро дамжуулна.

Германска армиин верховно командованиин мэдээн

Берлин, майн 18. (ТАСС). Германиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главнокомандалагшын мэдээсэлые германска информационно бюро дамжуулна:

„Голландида, Зееланд аралнуудай территориие дайсанай сэрэгүүдhээ сэбэрлэлгэ амжалтатайгаар үргэлжэлhөөр байна. Үсэгэлдэр, Валхерн арал дээрэ, Влиссенгэнhээ зүүхэнээр байлдаан болоо. Голландска сэрэгүүдые командалагша болбол капитуляци тухай мэдүүлбэ. Схаувен ба Урда Бебеланд аралнууд дээрэ 2000 голландцууд ба французууд плендэ абтаа. Гаваньда байhан, голландска уhан-сэрэгэй флот ба мүн эрьеын батарейнүүд эзэлэгдэбэ.

Хойто Бельгидэ, германска частьнууд болбол Антверпенэй бүхэжүүлгын гадаада линиие хоёр газараар сүмэ сохёо. Үсэгэлдэр, Малив ба Лувен городууд эзэлэгдэhэн, ба мүн байлдаагүйгөөр Брюссель эзэлэгдэбэ. Диль позициhоо сухарижа ябаа дайсаниие германска частьнууд мүрдэн дагаhаар. Мобежаhаа урдуур, германска бронечастьнууд болбол дайсанай хоёр дивизиие бутасохиhон ба сухарижа ябаа дайсаниие Самбр мүрэнэй эхеэр урагшань, Уаза мүрэнэй эхин тээшэ мүрдэн дагажа ябана. Бронечастьнуудай хойноhоо германска пехотно частьнууд дагана. Олонтооной французууд плендэ абтаhан ба олон трофейнүүд эзэлэгдэhэн байна. Седанhаа урдуур, германска сэрэгүүд шэнэ районуудые эзэлээ. Германска авиаци болбол, Бельги ба Францида, дайсанай сухариха замуудыень бомбодоно. Голландско-бельгийскэ эрье шадар нэгэ эсминец шэнгээгдээ.

Нэгэ үдэрэй торшо соо, дайсан хадаа 108 самоледуудаа гээгээ. 26 германска самоледууд өөрынгөө базануудта бусаагүй.

Дайсан хадаа хойто Германиин элдэб городуудые, тэдэнэй тоодо Гамбург ба Бремен городуудые, мүн баруун Германиин районуудые агаарhаа добтолоо.

Германска корабльнууд хадаа урда-африканска портнууд шадарай уhавуудые минировалаа.

ЧЕРЧИЛЛЬ ПАРИЖДА ЕРЭЭ

Лондон, майн 17. (ТАСС). Черчилль болбол Париж ошожо, тэндэ Рейно, Даладье ба Гамелентэй уулзаа гэжэ официальна соносхогдобо.

Турцидахи, США-гэй посольство болбол эхэ ороноо бусахыень американска граждануудта дурадхаба

Лондон, майн 18. (ТАСС). Турцидахи, США-гэй консульство ба посольство болбол США-даа бусажа ошохыень Турцида байгаа американска граждануудта дурадхаба гэжэ Рейтер агентство мэдээсэнэ.

21 Американска республика Уругвайн дурадхалда ниилэбэ

НЬЮ-ИОРК, майн 18. (ТАСС). 21 американска республиканууд болбол „Бельги, Голланди ба Люксембургда германска сэрэгүүдэй дайлан оролгодо“ эсэргүү протест хэхэ гэhэн Уругвайн дурадхалые зүбшөөгөө гэжэ уругвайска правительство соносхобо гэжэ Юнайтед пресс агентство мэдээсэнэ.

БЭШЭГМЭДЭХЭГҮЙЕ УСАДХАЛГА —ШУХАЛА ХЭРЭГ

Улан-Удэ городой бүхы партийна, комсомольско ба советскэ организацинууд болбол бэшэгмэдэхэгүйе усадхалгаар бага бэшэ хүдэлмэри хээ. Энээнэй результатта, городой Центральна райондо бэшэгмэдэхэгүй ябадал гол түлэб усадхагдаад байна. Тус районой ажалшадай депутадуудай Совъедэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Попов ба арадай гэгээрэлэй таhагые даагша нүхэр Стоянов гэгшэд энэ хэрэгые hайнаар хүтэлбэрилөө.

Бэшэгмэдэхэгүйе усадхалгада, түрүү hургагшад-активистнууд олоороо хабаадалсадаг болоо. Жэшээлхэдэ, Маяковскиин нэрэмжэтэ №3 hургуулиин hургагша нүхэр Берштейн, №1 дунда hургуулиин директор нүхэр Васильев ба бусад болбол энэ хүдэлмэридэ активнаар хабаадалсажа, угаахэ инициатива гаргаhан байна.

Зүгөөр, бэшэгмэдэхэгүйе усадхалга Улан-Удэ городой зарим районуудта тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Илангаяа Железнодорожно райондо (Райсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Козыль, РайОНО-е даагша нүхэр Бадмаев) hулаар ябуулагдана. Юуб гэхэдэ, тус райондо апрелиин нэгэн болотор 1021 бэшэгмэдэхэгүйшүүд hургагдаха ёhотой байhан аад, харин мини 521 хүн hургагдаа; республика доторхи бүхы бэшэгмэдэхэгүйшүүдэй 10 процентынь эндэ тоологдоно. Тэрэшэлэн, Пригородно райондо мүнөө мянга шахуу бэшэгмэдэхэгүйшүүд ба багамэдэгшэд бии юм. Тиигээд, тэдэниие hургахын тула районой арадай гэгээрэлэй таhаг анхаралаа багаар табина. hургуулинуудай директорнүүд ба hургагшад энэ хэрэгтэ үргэнөөр хандуулагданагүй. Хүсэдбэшэ дунда №20 hургуулиин директор нүхэр Зубков, культармейцүүдтэ ба наhатанай hургуулиин багшанарта методическа туhаламжануудые үзүүлхээр баталагдаhан аад, юушье хэнэгүй.

Иимэhээ, бэшэгмэдэхэгүйе усадхалгые ойрын саг соо дүүргэхын түлөө большевистскээр тэмэсэхэ—дурсагдагша районуудай бүхы партийна, советскэ организацинуудай шухала зорилго болоно.

УЛААН ТУГТА КЛАСС

Хориин дунда hургуулиин 9-дэхи „Б“ классай hурагшад болбол hуралсалай жэлэй түрүүшын хахадhаа эхилэн, эрхим показательнуудай түлөө энергичнээр тэмэсэhэнэйгээ результатта, хододоо 100 проц. успеваемостиие туйлана. Тус классайхид hургуулиингаа дамжуулгын Улаан Тугые бүхөөр барихнхай.

Улаан тугта классай hурагшад, хабарай шалгалтын испытаниие отлично бэлэдхэлтэйгээр утахын түлөө мүнөө эршэмтэйгээр тэмэсэнэ. Отличнигууд Цозик (классай организатор), Пономарева (комсорг) ба бусад болбол ойлгогдоогүй асуудалнуудаар үдэр бүри коллективнэ занятинуудые үнгэргэдэг юм.

Классай „Боевая подготовка“ гэжэ ханын газетэдэ соревнованиин дүнгүүд ба испытаниин бэлэдхэл тухай материалнууд регулярна толилогдоно.

Ш. Цыдендамбаев.

Сталинска III-дугаар табанжэлэй нэрэмжэтэ соревновани

СОРЕВНОВАНИ ҮРГЭЛЖЭЛhӨӨР

Селенгын Судоремонтно заводай бүхы цехнүүдэй, хүдэлмэришэдэй ба стахановцуудай дунда Сталинска гурбадугаар табанжэлэй нэрэмжэтэ социалистическэ соревновани үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнхэй.

Механическа цехын комсомольско-залуушуудай токарьнуудай бригада (бригадирынь нүхэр Жарников) хадаа, нүхэр Пальщенкын бригадатай социалистическэ соревнование баталаад, абаhан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Зарим комсомольцууд-стахановцууд үдэр бүриингөө даабариие 300 процент хүртэр дүүргэнэ.

Тэрэшэлэн котельнэ цехын стахановцууд нүхэд Кулябин ба Воронин гэгшэд үйлэдбэриингөө программые хододоо 200—230 процент дүүргэдэг болоо. Тэдэнэй бүтөөн гаргаhан продукцинуудтань гологдохо ямаршье дефектнүүдгүй, hайн шанартай байдаг. Мүнөө тус цехынхид, шэнэ судобайгуулалгын программые түргэн ба эрхим шанартайгаар дүүргэхын тула бүри үндэрнүүд амжалтануудай түлөө зоригжонхой.

В.

ПАПАВИНЦУУД

Улан-Удын депогой машинистнууд-папавинцууд нүхэд Константин Прудников, Алексей Захаров, Мышмяков, Тишин ба бусад болбол паровозуудайгаа техническэ скоростиие хурдадхан, үйлэдбэриингөө даабаринуудые үлүүлэн дүүргэнэ. Машинист нүхэр Прудников, майн 15-да Улан-Удэ—Петровско завод хоорондо паровозойгоо скоростиие час соо 9,8 процент ехэдхэбэ.

Мүн тэрэшэлэн, машинист Мишмяков болбол даалгагдаhан даабаринуудаа ходоодо болзорhоонь урид дүүргэдэг байна. Эдэ машинистнуудай паровозуудта нэгэшье эбдэрхэ ба дифектгэй болохо зүйлнүүд гарадаггүй.

Сталинска гурбадугаар табанжэлэй нэрэмжэтэ социалистическэ саревнованиие бүри үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлэн, тэдэнэр болбол үйлэдбэриин шэнэнүүд амжалтануудта эрмэлзэнэд.

П.

Барилгашадай дунда

Паровозо-вагонно заводой барилгын тусхай бригада болбол хоёрдохи участогта специалистнуудай байшан барижа байна. Барилгань энэ оной ноябриин 7-ной үдэр болотор хүсэд дүүргэгдэхээр хараалагдана. Хүдэлмэришэдэйнь дунда социалистическэ соревновани үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнхэй ба энээнэй результатта, түрүүшүүл—стахановцуудай зэргэнүүд үдэр бүри олошорно.

Стахановец—шулуушан нүхэр Филягин апрель hарынгаа үйлэдбэриин планиие 270 процент дүүргэhэн ба үдэр бүриингөө даабариие хоёр дахин үлүүлэн дүүргэбэ. Гадна, малярнууд Салтыков ба Анихина гэгшэд нормонуудаа 200 процент хүртэр дүүргэнэ. Гэхэтэй хамта, энэ бригадынхид болбол шухала хэрэглэгдэхэ барилгын материалнуудаар (цемент, шабар г. м.) хүсэд хангагдадаггүй ушарhаа, хүдэлмэридэнь hаад болоно. Иимэhээ, ПВЗ-эйн завком эдэнэй хүдэлмэридэ анхаралаа табиха ёhотой.

Бильяев.

Олонстаночнигуудай хүдэлмэриие hайнаар эмхидхэхэ

Социалистическэ Бурят Монголой гигант—Улан-Удын паровозо-вагонно заводой паровоз-сборно цехтэ 1936 онhоо хойшо түмэр харуулдагшаар хүдэлмэрилжэ байнаб. Үнгэрhэн жэлhээ эхилжэ хоёр ба гурбан станогууд дээрэ хүдэлмэрилэн, олонстаночнигой хүндэтэ зэргэнүүдтэ тоологдоноб.

Гэхэтэй хамта, манай заводой ба цехын хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд болбол стахановцууд-олонстаночнигуудта анхаралаа багаар табидаг ба бидэниие гүйсэд хүдэлмэреэр хангахын түлөө шухала хэмжээнүүдые абанагүй. Цехтэмнай хамта арбаад гаран олонстаночнигууд бии юм. Тиигээд бидэнэр хадаа, үдэр бүри хүдэлмэреэр бүрин хангагданагүйбди, харин табан хоног соо нэгэ хоёр гү, заримдаа арай гэжэ гурба удаа хүдэлмэрилдэг байнабди. Хүдэлмэриин зүбөөр эмхидхэгдээгүй шалтагаанhаа, олонхи олонстаночнигууднай hаянай нэгэ нэгэ станогууд дээрэ хүдэлмэрилнэ. Хэхэ хүдэлмэриин хэды ехэ байдаг байбашье hаань, цехын начальник хадаа бидэниие хүдэлмэреэр хүсэд хангахын тула анхардаггүй зантай.

Гадна, үйлэдбэрилхэ продукцимнай зөөдэг тусхай хүдэлмэрилэгшэдгүй (подносчиггүй) ушарhаа, материалнуудаа өөhэдөө зөөжэ ехэхэн сагаа үнгэргэнэбди. Шудхалгын цехнүүд заримдаа муу шанартай продукцинуудые үгэжэ, хүдэлмэридэмнай hаад ушаруулна.

Эдэ бүхы дутуунууд дээрэhээ бидэнэр олонстаночнигууд болбол үйлэдбэриингөө нормые 150 процентhээ дээшэ дүүргэжэ шаданагүйбди. Дутуу дундануудаа дары усадхажа шадаа hаа, бүри үндэрнүүд показательнуудые туйлаха аргашадабари бидэндэ бии.

РЫБАЛКИН—ПВЗ-эйн паровоз-сборно цехын стахановец олонстаночник.

Б.-М. искусствын декадада бэлэдхэл

Талантта артист

Урган hалбаржа байгаа Улан-Удэ городой ажалшад өөhэдынгөө бариhан шэнэ, бурядай историдо анха түрүүшын, театрай сценэ дээрэ нэгэ залуухан хүбүүнэй шадабаритайгаар наадахыень 1932 ондо хараа hэн. Реалистическэ зам дээрэ хоёр хүлөөрөө ороhон энэ театрайгаа сценэ дээрэ—урдын уйдхарта гашуудалта байдалhаа хахасаhанаа, өөhэдынгөө героическа тэмэсэл, энэ тэмэсэлэйгээ үрэнүүдые хаража hуухадаа, аяар холын районуудhаа зорюута ерэhэн, хүдөөгэй хүнүүдэй зүрхэндэ хэды ехэ баяр түрөө hэн хаб!

Үндэр бэетэй, сагаан шарайтай, торгон хара үhэтэй, гал хурса нюдэтэй хүбүүн 1932 ондо анхан түрүүшынхеэ театрта наадажа, бурядай революционерэй дүлэтэ образ харуулаа hэн. Энэ хадаа залуухан Володиин түрүүшын роль, энэ хадаа тэрээнэй hанаhан hаналайнь бодото бэелэлгэ, энэ хадаа артист болоhоной омогой баяр байгаа.

* * *

Мүнөө Владимир Константинович болбол театрайгаа олон ханинуудай дундаhаа урган гараhан, Бурят-Монголой түрүүшын габьяата артистнуудай нэгэн мүн. Социалистическэ бурят ороной театральна культурые хүгжөөлэдэ томонууд амжалтануудые үйлаhанайнь түлөө, 1939 ондо БМАССР-эй Верховно Совъедэй Президиум болбол Республикын габьяата артистын нэрэзэргэ олгоhон байна.

Нүхэр Халматов 1912 ондо Алайрай аймагай, Алятска булсоведтэ түрөө hэн. Гэртэхиниинь үгытэй айл байгаа. Ганса үнеэнэйгээ hүн дээрэ, гурбахан наhанайгаа үйндэ хүрөөд байтарань, эхэ эсэгэ хоёронь наhабараhан юм. Үтэлhэн эмэгэн эхэнь үншэрhэн Володиие бэедээ абажа, энхэрэн бүүбэйлэн хүн болгоо hэн.

Бага наhандаа бишихан Володи баяр жаргал үзөөгүй: баяд-ноёдой бардам дээрэлхүү үхибүүдтэ баhуулан доромжолуулжа ябаа бэлэй. Имагта лэ советскэ засагай үедэ тэрэ хадаа хүдэр дорюун хүбүүн болон хүмүүжээ. 1922 ондо эхин hургуулида hайнаар hуралсажа эхилээд, 1929 ондо долоон класс дүүргээ. Гэр бүлынгөө ядаруу байhавhаа, саашань hуралсалаа үргэлжэлжэ шадаагүй юм. Нютагтаа эмхидхэгдэhэн колхоздо орожо, колхозно байдалые хүгжүүлхын түлөө тэмэсэн, алибүхы hалбаринуудта хүдэлмэрилhэн байна.

1930 ондо колхозой член—залуухан Володиие Улан-Удэ городто hургуулида эльгээгээ hэн. Володи искусствын техникумдэ (мүнөө театрально-музыкальна училищедэ) hуралсаад, отличноор дүүргэжэ гараhанайгаа удаа, Бурят-Монголой гүрэнэй театрта ороhон байгаа.

Нүхэр Халматов залуу актер гэбэшье hаа, сценическэ дүришэл мэргэжэлые hайнаар ба оролдосотойгоор шудалан, үдэр бүри hуралсажа, найман жэлэйгээ артистическэ хүдэлмэриин үедэ нилээд амжалтануудые туйлаhан байна.

Манай залуу театраар табигдаhан классическа репертуарта нүхэр Халматов болбол түрүүшын зэргэнүүдтэ наадалсан, үшөө ехэ илалтануудые туйлаба. „Коварство ба Любовь“ гэдэг Шиллерэй трагедидэ Фердинандын ролиие хэн наадааб? Шекспирэй „Отеллодэ“ Кассиогой ролиие хэн гүйсэдхөөб? Эдэ гайхамшаг классическа спектакльнуудай табигдажа дүүрэмсээр, хүшэгэ кулисын саана ошоходо, хүлэhэ адхаhан шарайтай, үшөө сценэ дээрэ наадаhан ролиингоо аяг занhаа хүсэд гараадүй, Владимир Халматов „хүн юун гэжэ сэгнэгшааб“ гэжэ, зал тээшэ шагнаархан байдаг hэн. Арад зон шэнги тиимэ үнэншэ ба эрид хурса критик гэжэ байхагүй. Бурят-Монгол арад зон бүхы театрайгаа амжалтануудые, тэрээнэйгээ оролдосотой ба шадабаритай актерой ажалые эрхимээр сэгнэhэн байна.

Нүхэр Халматов хадаа гансал артистическэ культурые шудалалгаар хизаарлаагүй, мүн тиимэл оролдосотойгоор музыкальна культурые шудална.

Бурят-Монголой искусствын историдо анха түрүүшынхеэ сценэ дээрэ харуулагдаhан, „Баир“ гэдэг музыкальна пьесын премьерэдэ зал дүүрэн зон сугларaa hэн. Энэ пьесэдэ зүрхэ доhолгомо, ирагуу hайхан дуу дуулан, главна геройн сценэ дээрэ гаража ерэхэдэ, зал соо сугларhан хүн зон урматай дорюунаар, нюур нюураа харалсан, „Халматов хаям, Халматов“ гэлдэжэ, баяртайгаар шэбнэлдэжэ hуугаа бэлэй. Энэ пьесэдэ нүхэр Халматов болбол өөрынгөө бүхы шадабариие суглуулан харуулжа, арад зондоо бэлэглэhэн юм. Энэ хадаа Бурят-Монголой Республикын арбантабан жэлэй алдартаойн үдэртэ hэн.

* * *

Мүнөө, республикын габьяата артист Владимир Константинович Халматовай hуралсал ба творческо ажалань хабарай урин сагта хада хангил, тала дайдын үнгэ бүриин сэсэгүүдэй hалбарhандал адаляар ургажа байна: артистическэ дүришэл шадабаряа дээшэлүүлгэ, музыкальна теори, вокальна искусстводэ эсэшэ сусашагүйгөөр hуралсал, общественнэ хүдэлмэри...

Бүхы hуралсал ба ажалынь, Москвада болохоёо байгаа Бурят-Монголой искусствын декадада бэлэдхэлгын зон харюусалгата ба арюун зорилгые шиидхэлгэдэ бүрин зорюулагданхай.

Декадада, нүхэр Халматов болбол „Баир“ пьесын главна рольдо наадаха ба „Энхэ Булат Батар“ гэдэг бурядай түрүүшын оперодо мүн главна рольнуудайнь нэгые дуулаха байна.

—Эдэ хүндэтэ рольнуудаа эрхимээр наадахын тулада бэлэдхэжэ байнаб. Бидэнэр болбол арадайгаа искусствые Москвада, нүхэр Сталинда эгээ үндэр хэмжээдэнь харуулжа шадахабди!—гэжэ, ВКП(б)-эйн членэй кандидадай карточка абаад байхадаа, манда Владимир Константинович омогтойгоор ба серьезноор хөөрөө hэн.

Цэдэн Галсанов
О. Гомбоева.

Владимир Константинович Халматов.
(Пестеровэй фото).

РЕСПУБЛИКА ДОТОР

1940 оной түрүүшын квартал соо Бурзаготпушнинаар 22000 ондаторнуудай арhа бэлэдхэгдэхэ байhан аад, тус план 127 процент дүүргэгдээ. Главзаготпушнина хадаа республика доторхи районуудта ондаторнуудые бүри олоор тараахын тула 2500 ондаторнуудые амидыгаар бариха плантай байна.

* * *

Буркоопинсоюзай системын „Труд“ гэжэ промартельдэ оёдолой комбинат эмхидхэгдэбэ. Тэрэнь шэнэ комбинадта хоёр дабхар шэнэ гэр баригдахань. Тус барилгада 400 кубометр модон хэрэглэгдэхэ байна. Барилгынь хүдэлмэри энэ оной ноябриин 7 хүртэр дүүргэгдэхээр хараалагданхай.

* * *

hаяхан, „Красный путь“ промартель болбол ПВЗ эйн хоёрдохи участогта оёдолой мастерской ба квасна цех нээгээ.

* * *

Улан-Удын, Уполнаркомзагай системын, амбарна хоротонтой (хулгана ба бусад) тэмэсэхэ таhаг хадаа, гүрэнэй фондын ургасын хүрэнгые хороор ба газаар угаахын тула 3 бригадые эмхидхээд байна.

Харюусалгата редактор **Р. БИМБАЕВ.**

Адрес редакции г. Улан-Удэ, Каландаришвили, 19. Телефоны: секретариат—8-44; отдел партийной жизни и агитации и пропаганды 2-55 — 2 эл.; Сельхоз отд. — 7-55; отдел кадров и писем — 5-07.

Типографии НКМП.

Уполномоченный Бурглавлита № 3112